GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

№ 201. *Dumineca, 13 (25) Septemvre.* **1887.**

Din causa S-tei sĕrbătorĭ de Lunĭ ḍiarulŭ nu va apăré până Marțĭ séra.

Brașovŭ, 12 Septemvre 1887.

Potŭ sĕ strige adversarii noștri câtŭ vorŭ voi în contra nóstră a Românilorŭ, că nu suntemŭ destulŭ de patrioțĭ și lealĭ, fiindcă nu mai vremŭ sĕ figurămŭ și de aci înainte în seculŭ civilisațiunii ca códă toporului unguresců; potŭ sĕ se sbuciume câtŭ le va plăcé, fiind că bine vĕdŭ că ideile maghiarismului lorŭ șuchiatŭ nu se potŭ lipi nicĭdecum de noi: căcĭ în cele din urmă nu lătrăturile și svêrcolirile de felulŭ acesta hotărăscŭ, ci faptele.

Românulŭ a sciutŭ sĕ-șĭ dovedéscă întotdéuna virtuțile sale cetățenescĭ nu prin declamărĭ bombastice, nu prin demonstrațiunĭ lărmuitóre, nu prin pompă deșértă esterióră, cu costumurĭ teatrale și cu cavalcade de carnevalŭ, ci prin aceea că, fără a mai face sfară în țéră, și-a împlinitŭ cu virtute adevĕratŭ romană datoriile sale și a statŭ la postulŭ sĕu cu credință și perseveranță demnă de admiratŭ

Cu fapte vorbesce și astăḍĭ asupritulŭ nostru poporŭ, pe când adversarii lui facŭ paradă cu multă îngâmfare și cu efecte teatrale împrejurulŭ Maiestății Sale.

Scopulŭ pentru care a venitŭ Maiestatea Sa în Ardealŭ a fostŭ sĕ asiste la manevrele armatei imperiale. Aceste manevre s'au terminatŭ Mercurĭ în 9 (21) Septemvre.

Nu scimŭ, cum va fi fostŭ mulțămitŭ Maiestatea Sa de parada de primire ce i-au făcut'o magnații și slujbașii unguresci în Deva și în Clușiu; dér vedemŭ că asupra resultatului manevrelorŭ monarchulŭ nostru s'a esprimatŭ cu cea mai mare laudă și recunoscință.

Vorbescŭ dér aci faptele ostașilorŭ din cele două corpurĭ de armată, carĭ au manevratŭ pe Câmpulŭ pânei înaintea Maiestății Sale.

In ḍiua de 21 Septemvre n. Maiestatea Sa, adunândŭ pe înălțimea din sudostulŭ Simeriei pe toțĭ generalii, pe comandanții de sine-stătătorĭ, pe arbitrii, pe oficerii din statulŭ majorŭ generalŭ etc., le adresà următórele cuvinte:

„Domnilorŭ! Putemŭ privi toțĭ cu bucuriă „îndĕrĕtŭ la cele trei ḍile de manevre espirate și „e o mulțămire pentru mine, că potŭ lăuda re„sultatele peste totŭ favorabile, ce le-am obser„vatŭ pretutindenea...

„...Prestațiunile ambelorŭ corpurĭ m'au mul„țămitŭ în gradŭ înaltŭ. Aspectulŭ, ținuta, pres„tațiunile în marșŭ pe terenŭ greu, purtarea în „luptă atâtŭ la înaintare, câtŭ și la retragere au „fostŭ de totŭ strălucite.

„*Cu astfelŭ de trupe*, care în terenŭ esercéză „atâtŭ de bine — ḍicŭ espresŭ esercéză — care „suntŭ în astfelŭ de modŭ în mâna comandan„ților lorŭ, *se póte esecuta orĭ și ce;* trebue sĕ „amintescŭ mai alesŭ cu laudă *infanteria* pentru „prestațiunile ei escelente dovedite de astădată „cu totulŭ deosebitŭ; și asupra cavaleriei mĕ „potŭ esprima numai cu laudă; totŭ așa activi„tății artileriei îi potŭ esprima numai cuvinte de „laudă“.

De altă parte Archiducele Albrecht în ordinulŭ de ḍi către óste datŭ în aceeașĭ ḍi arată, că Maiestatea Sa e mulțămitŭ în gradŭ înaltŭ de resultatulŭ manevrelorŭ, a cărorŭ esecutare a fostŭ cu desĕvêrșire corectă; trupele suntŭ bine deprinse pentru marșurĭ și lupte, ordinea, disciplina și ținuta feciorilorŭ au doveditŭ, că suntŭ vênjoșĭ și pĕtrunșĭ de unŭ spiritŭ bunŭ.

In fine rapórtele foilorŭ suntŭ pline de laudă la adresa trupelorŭ. Chiarŭ honveḍii au avutŭ o ținută admirabilă și au doveditŭ o escelentă disciplină în focŭ. „*Unŭ mai bunŭ materialŭ, decâtŭ aceste două corpurĭ (7 și 12) nu are întréga monarchiă*,“ ḍicŭ raportorii ḍiarelor oficióse.

Cetindŭ unŭ străinŭ aceste distincțiunĭ și raporturile pline de laudă din foile unguresci, ar puté fi sedusŭ a crede, că aci e vorba numai de ostașĭ ungurĭ, precum în tóte celelalte numai de Ungurĭ e vorba.

S'ar înșela cumplitŭ celŭ ce ar crede asemenea lucrurĭ. In realitate cele două corpurĭ de armată, care au manevratŭ în romanticulŭ ținutŭ alŭ Huniădórei, suntŭ corpulŭ din Ardélŭ și corpulŭ din Bănatŭ, ai cărorŭ ostașĭ în precumpĕnitóre maioritate suntŭ Românĭ, neesceptionând nicĭ honveḍimea.

Aceștĭ feciorĭ „vênjoșĭ și cu spiritŭ bunŭ“ suntŭ fii poporului românŭ, ai acelui poporŭ, care și-a vĕrsatŭ sângele cu atâta gloriă pe câmpurile de luptă pentru apĕrarea monarchiei, ai acelui poporŭ, care e hulitŭ și batjocoritŭ, care e prigonitŭ și maltratatŭ de cei dela putere, și pe care guvernulŭ unguresců nu s'a sfiitŭ a lŭ declara chiar înaintea monarchului ca poporŭ cu elemente agitatóre și cu nisuințe nepatriotice și neleale.

Acești feciorĭ „vênjoșĭ și cu spiritŭ bunŭ“ suntŭ fii acelorŭ bravĭ ostașĭ, carĭ sub conducerea Archiducelui Albrecht au câștigatŭ cununĭ de laurĭ la Custozza; suntŭ acei nenfrânțĭ rĕsboinicĭ, cu carĭ le-a succesŭ în cele din urmă comandanțilorŭ armatei a sugruma și rĕscóla din Bosnia.

Acestea suntŭ fapte, înaintea cărora pierŭ tóte vorbele umflate și îngâmfate ale adversarilorŭ nostri, fapte de care se sdrobescŭ tóte calumniile, cu care adversarii poporului românŭ necurmatŭ dér înzadarŭ se încércă sĕ-lŭ înegréscă.

Consciu poporulŭ românŭ de puterea și valórea sa, va lupta mereu și necurmatŭ pentru recâștigarea drepturilorŭ sale, căcĭ totdéuna dreptatea, ér nu calumnia învinge.

Intêlnirĭ diplomatice.

Ambasadorulŭ germanŭ din Constantinopolŭ, d-lŭ de Radovitz, ducêndu-se din Berlinŭ la postulŭ sĕu, a făcutŭ unŭ ocolŭ mergêndŭ în München, ca sĕ se'ntêlnéscă și sĕ confere cu d-lŭ de Nelidof, ambasadorulŭ rusŭ pe lângă Pórtă, care se află de presentŭ în capitala Bavariei. „N. Fr. Presse« ḍice, că trebue sĕ fi fostŭ ceva importantŭ, ce a făcutŭ pe d-lŭ de Radovitz sĕ ocoléscă pe la München, și décă ținemŭ sémă de scirea, că se aștéptă în curêndŭ la Friedrichsruhe și contele Șuvalov, atuncĭ putemŭ ḍice, că aceste călĕtorii diplomatice stau în legătură cu visita contelui Kalnoky la prințulŭ Bismarck. Cei din Berlinŭ suntŭ chiar convinșĭ, că tema esențială a conversațiunei între Bismarck și Kalnoky a fostŭ cestiunea bulgară. La ce resultatŭ au ajunsŭ aceste conversațiunĭ, până acum nu se observă nimicŭ; dér caracteristicŭ pentru situațiune e accentuarea foilorŭ oficióse berlinese, că o întêlnire între Impĕratulŭ germanŭ și între Țarulŭ nicĭ n'a fostŭ intenționată și nicĭ nu e vorba sĕ fiă mai târḍiu o astfelŭ de întêlnire.

Ungurii și România.

„Rĕsboiulŭ“ din Bucurescĭ dela 9 Septemvre publică articululŭ ce l'a semnalatŭ în numĕrulŭ sĕu dela 8 Septemvre, alŭ cărui articulŭ de fondŭ l'amŭ reprodusŭ în numĕrulŭ de erĭ alŭ fóiei nóstre. Étă ce scrie între altele:

Noi nu punemŭ cea mai mică piedecă aducerii în România a oricărei scrierĭ a lorŭ, fiă în limba maghiară, fiă în alta, — fiă cărțĭ bisericescĭ, de scólă séu altele, fiă ḍiare; pe când dênșii retragŭ debitulŭ poștalŭ orĭ-cărui ḍiarŭ românŭ, care cutéză măcarŭ a desaproba apucăturile vreunui szolgabiro (sub-prefectŭ). Câtŭ privesce însĕ cărțile de ver-ce natură, fiă câtŭ de inofensive, ele suntŭ urmărite ca nisce proclamațiunĭ revoluționare, și vai de acela la care se descopere vre-o carte séu broșură română, tipărită la noi. Nu de multŭ unŭ bietŭ colportorŭ cu nisce cărțĭ românescĭ cu totulŭ inofensive, care nu conțineu decâtŭ istorióre séu basme, — fù prinsŭ într'o localitate de lângă Brașovŭ de către o autoritate maghiară; — imediatŭ i s'au confiscatŭ nu numai cărțile ce le avea, dér și banii ce se găséu asupra lui, și după unŭ tratamentŭ din cele mai brutale d'abia i s'a datŭ drumulŭ pentru a se puté întórce în țéră la noi, se înțelege cerșindŭ, căcĭ rĕmăsese despoiatŭ de orĭce mijlocŭ de către „nobilii“ noștri vecinĭ.

Acum o lună de ḍile, d. B., unŭ comerciantŭ distinsŭ din Bucurescĭ, trecea hotarele prin Orșova, și fiindŭ invitatŭ de către agenții ungurĭ d'a deschide o geantă de mână, ei observă nisce gazete, între care era și ḍiarulŭ nostru. D'odată șése mânĭ unguresci s'au întinsŭ spre elŭ cu strigătele: Aha! Asta este Rĕsboiulŭ! Și smulgêndu-lŭ din geantă fù confiscatŭ; negreșitŭ spre a-lŭ înainta guvernului centralŭ din Budapesta ca unŭ felŭ de trofeu séu ceva fórte periculosŭ existenții statului sfântului Stefanŭ.... Sĕracă țéră ungurésca, vai de tine décă ai ajunsŭ a te înspăimênta de o foiță modestă ca a nóstră, retrăgându-i debitulŭ poștalŭ, întărindŭ paza hotarelorŭ și dândŭ poruncĭ speciale, ca nu cumva sĕ treacă ḍiarulŭ nostru în vre-o localitate d'acolo! Noi cu tóte astea, după cum amŭ ḍisŭ mai susŭ, lăsămŭ sĕ trécă din Ungaria în România, pe la orĭ-ce punctŭ și prin orĭ-ce mijlocŭ, tóte scrierile lorŭ fără escepțiă, fiă chiar câtŭ de injurióse la adresa Românilorŭ.

Nicĭ unŭ Românŭ nu se duce în țéra ungurésca nicĭ ca sĕ solicite vre-o slujbă, nicĭ ca sĕ se stabiléscă acolo ca comerciantŭ séu industriașŭ, pe când „nobilii« noștri vecinĭ vinŭ ḍilnicŭ la noi, cei din clasele muncitóre intrândŭ la stăpânŭ séu lucrândŭ pe la diferițĭ meseriașĭ, ér ceilalțĭ găsindŭ ocupații séu atacerĭ și stabilindu-se în țéra, pe care o urăscŭ așa de multŭ. — Astfelŭ putemŭ găsi aḍĭ în România, pe lângă vre-o 20,000 supușĭ ungurĭ aparținêndŭ claselorŭ de josŭ, încă câte-va mii de Maghiarĭ meseriașĭ, industriașĭ, comercianțĭ, dascalĭ, inginerĭ, architecțĭ, doctorĭ etc. Cu tóte astea totŭ noi suntemŭ taxațĭ de netoleranțĭ ba și ingrațĭ (?!?) față cu bunătățile pe care le avemŭ dela dênșii! Dér sĕ nu ne mirămŭ. Cu ce națiune au trăitŭ vre-odată Ungurii în bună armoniă? Pe Neamțulŭ nu-lŭ potŭ suferi; ei fugŭ și de limba lui, și de obiceiurile lui, și de îmbrăcămintea lui, și de educația lui și de tóte. Pe Slavŭ de-arŭ putea sĕ-lŭ estermineze, și nu numai pe cei carĭ simpatiséză cu Rusia, ci și pe toțĭ ceilalțĭ. Dér celŭ mai mare inimicŭ alŭ lorŭ aḍĭ pare că este Românulŭ, și mai cu sémă celŭ de dincóce de Carpațĭ, pentru că nu voesce cu nicĭ unŭ prețŭ sĕ recunóscă stăpânirea maghiară, cutezândŭ sĕ împiedece pe episcopulŭ ungurŭ Szasz d'a aduna orĭ unde va găsi de cuviință, în tótă întinderea României, tótă ungurimea și a-i ține discursurĭ da orĭ-ce caracterŭ, — séu în puține cuvinte: D'a proceda, ca și cum s'ar afla în vre-o localitate din centrulŭ Ungariei, unde nu se află decâtŭ numai Ungurĭ.

Multŭ timpŭ óre are sĕ mai trécă, până când vorŭ peri din creerii și din spiritulŭ lorŭ apucăturile asiatice?

SCIRILE ḌILEI.

Arhiducele Albrecht, însoțitŭ de măestru suprem alŭ curții fml. br. Piret și de mai mulțĭ oficerĭ de statŭ majorŭ a trecutŭ erĭ pe la gara Brașovŭ mergêndŭ la Sinaia, unde erau așteptațĭ de Regele României. Din causa ploii nu s'a făcutŭ călĕtoria până la Sinaia cu trăsurile.

—x—

De câteva ḍile se află aci d-lŭ asesorŭ consistoria și referentŭ alŭ senatului epitropescŭ Eugenŭ Brote, ca trimisŭ din partea ven. Consistorŭ gr. or. din Sibiiu pentru regularea și revisuirea socotelelorŭ averei bisericei gr. or. a Sf. Nicolae din suburbiulŭ Scheiu, avere care se suie la unŭ milionŭ florinĭ, aducêndŭ unŭ venitŭ de aprópe 50,000.

—x—

Parte din garnisóna din Brașovŭ s'a întorsŭ dela manevre. Infanteria a sositŭ cu trei trenurĭ separate. Cavaleria și artileria vinŭ în urmă.

—x—

Lui »Kolozsvár« 'i se comunică din Ciucŭ: »Locotenentulŭ de dorobanțī dela granițǎ, George Bobŭ, în 12 l. c. a luatŭ cu sine mai mulțī ostașī și doi ingînerī și s'au apucatŭ sĕ mĕsóre teritoriulŭ. Prin mĕsurarea lorŭ au tăiatŭ $1\frac{1}{2}$ jugĕrŭ din grădina unui Sĕcui din Csügés, comitatulŭ Ciucŭ. Sĕcuiulŭ vĕdêndŭ în fine cum stă tréba, a luatŭ bâta în mână ca sĕ-șī apere proprietatea. Oficerulŭ cu inginerii și cu ostașii s'au re trasŭ amenințândŭ pe proprietarŭ că lŭ vorŭ impușca. Urmarea fù că după câteva ḑile Sĕcuiulŭ fù prinsŭ din ordinul locotenentului de dorobanțī Bobŭ de dorobanții pichetului dela Csüges și fù dusŭ la subprefectura din Moineștī, pentru ca sĕ fiă ascultatŭ, și la Moineștī a și rĕmasŭ până în ḑiua de astăḑī.

—x—

Din causa difteritei ce bântue în Blașiu, cursurile teologice nu vorŭ începe la 1 Octomvre, ci se amână pe timpŭ nedeterminatŭ.

—x—

Inspectorii scolarī de cercŭ în Viena, în urma da telorŭ căștigate, au datŭ presidiului consiliului comunalŭ motivŭ de a se ocupa cu afacerea, că óre nu s'ar puté ușura încâtva trista stare, că mulțī copii de scólă suntŭ fórte nesuficientŭ hrănițī. Magistratulŭ e învitatŭ sĕ facă unŭ raportŭ. Deocamdată »Presse« aduce chiarŭ din rapórtele conducĕtoriiorŭ scólelorŭ următórele triste date: 119 scolarī peste totŭ n'au primitŭ mâncare la prânḑŭ, 324 mai adeseorī n'au primitŭ prânḑŭ, 585 în genere au fostŭ lipsițī de nutrimentŭ, 266 au avutŭ la prânḑŭ numai o bucată de pâne, 184 n'au avutŭ nicī o mâncare caldă la prânḑŭ și 900 au avutŭ la prânḑŭ numai pâne și cafea orī legumī. Pe lângă acésta, numĕrulŭ lorŭ cresce multŭ érna și la câte o singură scólă numĕrulŭ copiilorŭ carī din timpŭ în timpŭ suntŭ nemâncațī trece peste 400.

—x—

După cum anunță o fóiă provincială, în viitórea sesiune a dietei ungurescī se va presenta și proiectulŭ de lege lucratŭ dela 1881, privitorŭ la arondarea mai multorŭ comitate. Prin acelŭ proiectŭ se crează și unŭ nou comitatŭ, alŭ Seghedinului, la care au sĕ fiă alăturate tóte comunele cercului Csongradŭ de dincolo de Tisza.

—x—

Archiducele Albrecht a suferitŭ în Ardealŭ o pagubă. Inainte cu câteva ḑile a trimis un cal de călăriă complectŭ echipatŭ la Sebeșŭ, avêndŭ sĕ întreprindă de acolo călare o călĕtoriă de inspecțiune. Visitiului făcêndu-i-se sete pe drumŭ se oprì la o cârciumă, în care întră după ce legă calulŭ de unŭ pomŭ înaintea ei. Pe când visitiulŭ îșī golea paharulŭ în cârciumă veni unŭ hoțŭ de cai — scrie »Alföld« — încălecă pe calŭ și o sterse la sănătósa.

—x—

Ce »progrese« a făcutŭ maghiarisarea între Slovacī, ne arată și următorulŭ casŭ: Unŭ »cavalerŭ« din Pesta, întreprinḑêndŭ în véra acésta o călĕtoriă in Ungaria de susŭ și din causa unei furtunī intrândŭ într'o cârciumă slovacă, nu se putù înțelege „cavalerulŭ“ ungurŭ cu Slovaculŭ din Șaros nicī în limba ungurésca nicī în cea nemțéscă — »cavalerulŭ« nu scia slovăcesce — decâtŭ în limba engléză. Așa ne spune în „Nemzet“ Alex. Szilagyi. De altmintrelea mulțī Slovacī sciu englesesce, învĕțândŭ mai bucurosŭ acéstă limbă decâtŭ pe cea ungurésca.

—x—

In congresulŭ advocațilorŭ din Austria, ce se ține în Grațŭ, s'a adusŭ și s'a primitŭ propunerea, ca sĕ lucreze cu toții la aducerea unei legī, care sĕ îngreuieze imigrarea juriștilorŭ din Ungaria în Austria.

—x—

Precum comunică „Ellenzek“, substitutulŭ de directorŭ financiarŭ din Sibiiu, Ianos Fograscher, a ordonatŭ tuturorŭ oficielorŭ de dare subordinate, ca din „motive de unitate“ sĕ priméscă pe viitorŭ numai chitanțe în limba maghiară. — O nouă călcare de lege și unŭ nou actŭ de violință din partea autorităților ungurescī, în scopulŭ maghiarisării!

—x—

Din causa multelorŭ incendiurī ce obvinŭ de câtva timpŭ în țéră, ministrulŭ ungurescŭ de interne a adresatŭ tuturorŭ municipiilorŭ o circulară, invitându-le sĕ stăruiască pentru stricta observare a prescripțiunilorŭ polițienescī privitóre la focŭ.

—x—

D-lŭ Ioanŭ Ch. Atanasiu din România, inginerŭ mecanicŭ, eșitŭ din scólele din Berlinŭ și de presentŭ inginerŭ alŭ societății generale de electricitate din capitala Germaniei, a fostŭ însărcinatŭ cu conducerea instalațiunei electrice în Residenz-Teater din Berlinŭ.

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ de justițiă Teofilŭ Fabiny, cu ocasiunea inspectărei mersului afacerilorŭ judiciare în mai multe părțī din țéră, la tribunalulŭ din Chichinda mare a constatatŭ o restanță neînsemnată de 20,000 — Vai și amarŭ de împricinațī!

—x—

D-lŭ Dr. Babeșŭ, profesorŭ la facultatea de medicină din Bucurescī și directorŭ alŭ institutului bacteriologicŭ, a plecatŭ la Viena, ca sĕ asiste la congresulŭ medicalŭ în calitatea sa de secretarŭ alŭ acestuia.

—x—

Precum anunță „Narodni Listy«, autorulŭ cântecului „Hei Slovane“, preotulŭ evangelicŭ Sano Tomașik a muritŭ în etate de 75 anī în Chyzna între Slovacī. „Hei Slovane“ e imnulŭ naționalŭ alŭ Slovacilorŭ din nordulŭ monarchiei nóstre. Acum trei anī s'a serbatŭ jubileulŭ de 50 de anī alŭ imnului și autorulŭ lui a primitŭ, în urma unei subscripțiunī publice, prin tr'o deputațiune unŭ darŭ onorificŭ de 2340 fl., 6 galbinī și 1 napoleondor.

—x—

Suntŭ de ocupatŭ posturī de magistri postalī: In Huniădóra, comit. Huniădóra, cauțiune 600 fl, léfă anuală 840 fl., cheltuelī de cancelariă 110 fl., de imânuare 84 fl., și de espedițiă 420 fl In Huedinŭ, comit. Clușiu, cauțiune 600 fl., léfă anuală 1070 fl, cheltuelī de cancelariă 140 fl., de imânare 92 fl., de espedițiă 540 fl., plus tantieme 10% din veniturī. In Dicio-Sân-Martinŭ, comit. Tĕrnava mică, cauțiune 600 fl., léfă anuală 1010 fl., cheltuelī de cancelariă 140 fl., de imânare 86 fl., tantieme 10% din veniturī. In Elisabetopole, com. Tĕrnava mică, cauțiune 600 fl., léfă 1110 fl. cheltuelī de cancelariă 150 fl., de imânare 96 fl., de espedițiă 700 fl., tantieme 10% din veniturī. In Cristurul sĕcuescŭ, comit. Odĕrheiu, cauțiune 600 fl., léfă 830 fl, cheltuelī de cancelariă 110 fl., de imânare 68 fl., mai târḑiu la deschiderea căii ferate Hașfaleu Cristurŭ cheltuelī pentru cariolă până la gară și tantieme 10% din veniturī. Petițiunile se adreséză în cursŭ de 3 sĕptĕmânī la direcțiunea postală și telegrafică din Sibiiu.

Dela manevre.

Spinŭ, la 21 Septemvre 1887.

Astăḑī la 12 óre din ḑi s'au finitŭ manevrele din éstŭ anŭ, la carī a participatŭ M. S. Impĕratulŭ și principele de coróna Rudolfŭ.

Exercițiele avură unŭ succesŭ care a mulțumitŭ pe deplinŭ pe M. Sa. Ele s'au terminatŭ pe teritoriulŭ comunelorŭ Spinŭ, Ripașŭ, Martinescī și Geledințiu. Marea suită a avutŭ punctŭ de privire pe vêrfulŭ délurilorŭ ce se estindŭ deasupra comunei Spinŭ, de unde se putea observa lupta în tóte părțile; la 12 și $\frac{1}{2}$ p. m, M. Sa însoțitŭ de înalții óspețī și de suita sa s'a scoborîtŭ la drumulŭ țĕrei unde așteptau trăsurile de curte spre a-i duce în Deva. M. Sa sosindŭ la trăsură, în a carei apropiere mĕ aflamŭ și eu, a fostŭ primitŭ c'unŭ Eljen cam rĕgușitŭ éră când s'a urcatŭ în trăsură d-lŭ Lucaciu notarulŭ de cercŭ, sta 3 pașī depărtare de trăsura imperială, c'unŭ tonŭ puternicŭ a strigatŭ „trăiască!“ La auḑulŭ acestei strigărī M. Sa și-a îndreptatŭ privirea într'acolo făcêndu-i semnŭ de mulțămire. La îndemnulŭ d-lui Lucaciu locuitorii comunei Spinŭ fiindŭ aprópe asemenea au strigatŭ „Trăiéscă înălțatulŭ Impĕratŭ“, ér M. Sa i-a salutatŭ și a plecatŭ la Deva.

Totŭ cu ocasiunea acésta s'a adeveritŭ proverbulŭ »Sângele apă nu se face«. In drumulŭ țĕrei unŭ băiatŭ de vre-o 5 anī a fostŭ călcatŭ de o trăsură ce venise dela Deva cu óspețī de-ai M. Sale. D-lŭ Cóndă căpitanŭ de artileriă din România fiindŭ presentŭ s'a interesatŭ fórte multŭ de sănătatea nefericitului băiatŭ, însușī a rugatŭ pe B-ronulŭ Schönfeld a-i da unŭ medicŭ militarŭ spre a cerceta corpulŭ băiatului. Br. Schönfeld îndată a datŭ ordinŭ unui medicŭ militarŭ, care mergea spre Deva, sĕ se întórcă îndĕrĕtŭ în Spinŭ sĕ cerceteze băiatulŭ călcatŭ de trăsură și la casŭ periculosŭ sĕ-lŭ transporteze la Deva. Din norocire băiatului nu-i este vătămatŭ nimicŭ fiindŭ trăsura ușóră, cum afirmă mediculŭ. La acestŭ ajutorŭ părinții băiatului dimpreună cu ceilalțī țĕranī mulțămescŭ d-lui detașatŭ românŭ Cóndă astfelŭ „Dómne ține pe Impĕratulŭ că a chiămatŭ la noi și pe craiulŭ țĕrii românescī, care și-a arĕtatŭ semnŭ de iubire cătră noi«. Bieții ómenī au asĕmĕnatŭ pe d-lŭ Cóndă cu Regele Carolŭ.

Se vorbesce tare în părțile Orăștiei, că la sosirea M. Sale la Deva au fostŭ presențī II. Sa d-lŭ Episcopŭ alŭ Lugoșului din partea preoțimei gr. cath. ér' din partea preoțimei gr. or. d-lŭ protopresbiterŭ Papiu din Deva, însoțitŭ de mai mulțī preoțī. Intre aceștia se afla și părintele Basaraba din Romoșŭ, care și de astă dată cum ni-se asigură a trebuitŭ sĕ facă o posnă permițêndu-și a felicita pe Maiestatea Sa cu următórele cuvinte: »Das ist ein Terno dass Sie bei uns gekommen sind«, adecă »e unŭ terno că aī venitŭ D-ta la noi«. La acéstŭ complimentŭ din norocire Maj. Sa nu a rĕspunsŭ nimicŭ. Ar fi fostŭ cu multŭ mai bine părinte sĕ fiī rĕmasŭ acasă. Nu țī aducī aminte cum te a cinstitŭ alișpanulŭ cu ocasiunea sosirei principelui de coróna la Hațegŭ, acum meritai mai multŭ, décă e dreptŭ ce afirmă cei ce au fostŭ de fața.

In fine Maj. Sa a datŭ espresiune mulțămirei sale și referitorŭ la locuitorii din ținuturile, unde s'au ținutŭ manevrele declarându-i de ómenī blânḑī și bunī. A.

Țéra Bârsei, Septemvre 1887.

Aflându-ne la începutulŭ noului anŭ de scólă, credemŭ a fi de folosŭ, ca sĕ vorbimŭ ceva la situațiunea tinerimei nóstre dela studiu și a părințilorŭ carī au copii de scólă.

FOILETONŬ.

Scóla pseudo-istorică Eder-Hunfalvy.

Neuere Erscheinungen der rumänischen Geschichtsschreibung beleuchtet von Paul Hunfalvy. Wien und Teschen, Verlag der k. k. Hofbuchhandlung Karl Prochaska 1886, 8° 252 pag.

(Urmare.)

Așa dér cuvintele: „*opus igne, autor patibulo dignus*“ nu suntŭ eșite din péna censorului, ci din capetele istoricilorŭ românī, și Obedenariu nī-a probatŭ de ajunsŭ câtŭ suntŭ dênșii de măestri și invențioșī ca din faptele cele mai clare sĕ tragă conclusiunī neistorice.

Ceea ce însĕ e neiertatŭ, este împrejurarea, că faimósele cuvinte: *opus igne* etc. suntŭ lăsate sĕ esiste ca fapte positive. Densușianŭ nu se simte de locŭ obligatŭ, sĕ declare celŭ puținŭ cu unŭ cuvêntŭ, că aceste suntŭ false, dênsulŭ se mulțămesce numai sĕ mărturiséscă, că până acum amŭ avutŭ numai simple tradițiunī despre părerea lui Martonfi.

Dér tinerele mlădițe ale arborelui istoricŭ românescŭ, carī au începutŭ sĕ publice în 1883 în Pesta operele lui Petru Maiorŭ, și carī au trebuitŭ negreșitŭ sĕ cetéscă Cercetările istorice ale lui Densușianŭ apărute în a. 1880, acele mlădițe, ḑicŭ, se provócă la cuvintele *opus igne* etc. ca la unŭ faptŭ istoricŭ, povestindŭ generațiunii de astăḑī, că și Maiorŭ era aprópe sĕ sufere aceeașī condamnare de: *Opus igne, auctor patibulo dignus*, a cărei jertfă a fostŭ nemuritoriulŭ Șincai.

După acești doi istoricī românī trebue sĕ amintimŭ și pe alŭ treilea, pe *Nicolae Bălcescu* Născutŭ în Bucurescī la 1819, dênsulŭ păși încă de tinĕrŭ ca scriitorŭ istoricŭ și scrierea sa „*Mihaiu Vitézulŭ*“ se consideră ca una din cele mai bune opere istorice române. Bălcescu luă parte însemnată la mișcările politice din țéra românéscă în 1848, de aci apoi trecù în Transilvania, după ce armele rusescī »restabiliră ordinea« în țéra românéscă. Dér nicī în Transilvania Bălcescu nu află terenŭ pentru activitatea sa, și în acelașī anŭ tómna se retrase de aicī la Parisŭ, ér în 1852 se duse pentru căutarea sănĕtății sale sdruncinate la Palermo, unde murì în 16 Noemvre.

Erudițiune nu lipsesce nicī unuia din aceștī trei scriitorī, și întru adevĕrŭ ei nu stau numai singurī. Prin urmare nu potŭ de locŭ sĕ pricepŭ, cum putù Xenopolŭ sĕ strige în străinătate: că Românii în 1871 în ce privesce sciința nu erau preparațī, ca sĕ combată teoria lui Roesler.

Dér ca sĕ vedemŭ lămuritŭ de ce este cestiunea în istoriografia română, trebue sĕ premitem aicī ideile istoriei române după Bălcescu, ale cărui convingerī, ne spune Odobescu, suntŭ convingerile generalī naționale ale Românilorŭ; și apoi le vomŭ întregi cu părerile lui Petru Maiorŭ, părerī carī școla română, după cum afirmă Densușianu, le consideră cu mândriă de ale sale.

Domnia romană în nordulŭ Dunărei și anume în Dacia traiană ținù numai dela a. 105 până la 270, așadér numai 165 anī.

Domnia acésta, ce e dreptŭ, a fostŭ latină și a latinisatŭ nu numai pe coloniștii din Dalmația și din Asia mică, dér și o parte din locuitorii Dacī, după cum ne probéză inscripțiunile găsite în Dacia. Insĕ domnia Romanilorŭ cuprindea numai o mică parte din apusulŭ Transilvaniei, care la nordŭ se întindea până la Moigradŭ (în fostulŭ comitatŭ alŭ Solnocului de mijlocŭ) ér la rĕsăritŭ abia atingea teritoriulŭ de astăḑī alŭ Sĕcuilorŭ. In Ungaria teritoriulŭ coloniilorŭ romane se întindea pe lângă marginea de apusŭ a Transilvaniei și cuprindea Banatulŭ între rîurile Mureșŭ, Tisa și Dunăre.

O durată multŭ mai lungă avù domnia romană în sudulŭ Dunărei, în peninsula balcanică. Aicī întâlnimŭ pe Romanī încă din timpulŭ rĕsboiului alŭ doilea punicŭ.

Prin întemeiarea „Romei-noue“, a Constantinopolului și prin strămutarea guvernului din Roma vechiă în Roma nouă se strămută și punctulŭ de gravitațiune alŭ imperiului latinŭ în peninsula balcanică. Romanii stră-

Avemŭ înaintea nóstră programele scólelorŭ românescĭ dela Brașovŭ, Blașiu, Năsĕudŭ și Beiușŭ, carĭ ne înfățișéză numai în gimnasii unŭ numĕrŭ de peste o miiă de scolarĭ românĭ, dintre carĭ partea cea mai mare, bĭ amŭ puté ḑice aprópe doŭĕ din trei părțĭ, suntŭ fii eșițĭ din oprincă, copii de țĕranĭ.

N'amŭ numĕratŭ între aceștia mulțimea de tinerĭ românĭ, ce împopuléză scólele săsescĭ și ungurescĭ din Brașovŭ, Sibiu, Alba-Iulia, Aiudŭ, Clușiu, Bistrița, Reghinulŭ săsescŭ, Tergulŭ Mureșului și altele, carĭ toțĭ la olaltă dau unŭ numĕrŭ de scolarĭ românĭ — eșițĭ în cea mai mare parte din poporŭ — la totŭ casulŭ destulŭ de mare, mai vĕrtosŭ în raportŭ cu sórtea nefavorabilă și miseria cu care se luptă poporulŭ nostru.

Acésta e o dovadă, că și poporulŭ nostru s'a convinsŭ, că numai cu plugulŭ, ca până acum, nu-i modŭ d'a o mai puté scóte la cale, că cu munca câmpului și modulŭ de viețuire de până acum nu numai că nu póte face nicĭ măcarŭ unŭ pasŭ înainte, dér e în pericolŭ a-șĭ pierde chiar și moșióra dela părințĭ.

De aceea vedemŭ, că țĕranulŭ românŭ îșĭ trimite bucurosŭ copilulŭ la școlă la orașŭ chiarŭ și atuncĭ, când mijlócele nu i suntŭ de ajunsŭ pentru acésta; se trudesce, asudă și ostenesce, ba nu arare orĭ îșĭ dă chiar și vitele din jugŭ, numai și numai sĕ-șĭ vĕḑă fiiulŭ ajunsŭ într'o posițiune mai bună decâtŭ a lui.

Și este binecuvĕntată dela Dumneḑeu tendința acésta, căcĭ, în adevĕrŭ, mulțĭ bărbațĭ de folosŭ pentru națiune și societatea omenéscă au eșitŭ și esŭ din sînulŭ poporului, de carĭ astăḑĭ mai alesŭ, în lupta ce-o purtămŭ pentru esistența nóstră națională, avemŭ nea pĕrată trebuință.

Dér, durere, esperiența de tóte ḑilele ne arată, că resultatulŭ obținutŭ pe calea studiului, pentru noi Românii mai alesŭ, în cele mai multe casurĭ nu este nicĭ pe departe corĕspunḑĕtorŭ așteptărilorŭ.

Ca sĕ nu mergemŭ mai departe, vomŭ lua numai numĕrulŭ de tinerĭ românĭ, carĭ au absolvatŭ în véra acésta și au depusŭ cu succesŭ esamenulŭ de maturitate la școlele gimnasiale din Transilvania și Ungaria. Numĕrulŭ acestora, nu ne înșelămŭ, credemŭ, décă ĭlŭ vomŭ socoti celŭ puținŭ la 100 de inși.

Ce se va alege din tinerii aceștia? Partea cea mai mare din ei, fiindŭ crescuțĭ din poporŭ, din părinți sĕracĭ, nu au mijlóce pentru a-șĭ continua studiele la școle mai înalte. Stipendii avemŭ puține și numai unŭ neînsemnatŭ numĕrŭ din ei îșĭ vorŭ puté continua studiulŭ la vre-o universitate; ér restulŭ?

Restulŭ se va împărți: o parte va trece de sigurŭ în România, și aceștia apoi, décă nu de totŭ, dér celŭ puținŭ în parte suntŭ perduțĭ pentru causa Românilorŭ ardelenĭ; altă parte va căuta póte sĕ se întórcă acasă la părințĭ, pentru ca sĕ-i mai ţină unŭ anŭ-doi, până vorŭ apuca la mijlóce spre a-șĭ continua studiulŭ mai departe, ér cei mai mulțĭ vorŭ căuta, vrêndŭ nevrêndŭ, sĕ intre în seminare, ca sĕ se facă preoțĭ.

Vorŭ intra póte și de aceia, carĭ nu au aplicare spre preoțiă, cărora le lipsesce aceea, ce ințelegŭ teologii sub »vocațiune«, și carĭ șĭ-au alesŭ cariera acésta numai de nevoiă, fiindŭ-că n'aveau ce face.

Câtŭ de păgubitorĭ suntŭ asemenea preoțĭ pentru binele obștescŭ alŭ poporului și alŭ bisericei, nu-i lipsă s'o mai spunemŭ, dér ei înșișĭ se simțŭ nefericițĭ, căcĭ, lipsițĭ de tragere de inimă, au sĕ lupte neîncetatŭ contra nenumĕratelorŭ neajunsurĭ și greutățĭ, ce aștéptă pe unŭ preotŭ, și ei îșĭ consideră funcțiunea lor ca o grea povară ce de nevoiă șĭ-a luat-o pe umerĭ. Astfelŭ de preoțĭ orĭ nu-șĭ împlinescŭ conscențiosŭ datoria, neavêndŭ tragere de inimă, orĭ devinŭ servili, instrumentele altora, chiarŭ ale contrarilorŭ noștri.

Pentru nisce nefericițĭ ca aceștia era multŭ mai bine sĕ se întórcă îndĕrĕtŭ la oprinca din care au eșitŭ, sĕ ia córnele plugului și sĕ-șĭ câștige pânea lorŭ cu cinste și cu omenia, păstrându-șĭ purerea curată consciința lorŭ de ómenĭ și de Românĭ, décă simțŭ că n'au chemarea a lucra pentru însuflețirea nobilă a poporului spre totŭ ce e bunŭ și folositorŭ, pentru conservarea integrității lui naționale, pentru promovarea bunăstărei lui morale și materiale, precum cere sublima chemare a unui adevĕratŭ preotŭ. (Va urma.)

Invitare.

Despărțĕmêntulŭ IV (Sebeșŭ) alŭ Associațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ îșĭ va ţinea în éstŭ anŭ adunarea sa generală în opidulŭ Miercurea la 2 Octomvre a. c. st. n.

La acéstă adunare se învită cu tótă onórea toțĭ membrii Associațiunei aparținĕtorĭ acestui despărțĕmêntŭ, precum și alțĭ iubitorĭ de progresulŭ poporului românŭ.

Sebeșŭ, în 2 Septemvre 1887.

Dela direcțiunea desp. IV.

I. Piso, directorŭ. *D. Davidŭ*, secretarŭ.

Ultime scirĭ.

Viena, 23 Septemvre. — Austria nu va cere nicĭ o satisfacere guvernului românŭ în privința archiepiscopului Szasz, deórece acesta n'a avisatŭ oficialŭ guvernului austriacŭ călĕtoria sa în România și visita sa la legațiunea austriacă din Bucurescĭ.

Clușiu, 23 Septemvre. — La prânḑulŭ ce s'a datŭ erĭ, împĕratulŭ a complimentatŭ pe archiepiscopulŭ Szasz pentru activitatea sa pastorală.

Berlinŭ, 23 Septemvre. — In cercurile politice și militare se urmăresce cu óre-care îngrijire lucrările de fortificare întreprinse de Rusia la Komza.

Londra, 23 Septemvre. — Depeșile adresate din Viena și din Berlinŭ ḑiarelorŭ englese esprimă temerea despre o înțelegere ce s'ar fi stabilitŭ între Turcia și Rusia, în privința trimiterei unui locotenentŭ-generalŭ turcŭ în Bulgaria. Cu tóte astea se observă, că deslegarea cestiunei bulgare nu depinde numai de Turcia și de Rusia.

„Daily News" socotesce, că Rusia consacră unŭ milionŭ de ruble spre a mări materialulŭ drumurilorŭ sale de fierŭ dela Sudŭ-Vestŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

CLUȘIU, 24 Septemvre. — Regele a primitŭ deputațiunile ce i-au adusŭ omagii. La salutarea *Mitropolitului Mironŭ Romanulŭ* rĕspunse *Maiestatea Sa*: *Dorescŭ ca fie-care confesiune, fără deosebire de naționalitate, stândŭ departe de orĭ-ce agitațiune, sĕ se simță una, sĕ se contopéscă în una, în fidelitate neclintită cătră tronŭ, în iubire cătră țéra mamă comună.* La salutarea *Superintendentului Teutsch* rĕspunse: *Sunt convinsŭ că, după ce districtulŭ bisericescŭ evangelicŭ sub scutulŭ legilorŭ țĕrii se bucură neconturbatŭ de drepturĭ și de libertate atâtŭ de estinse, credinciosii suntŭ conscii de datoriile lorŭ cătră acéstă țéră.* Cu deosebire dorescŭ, ca *întréga poporațiune, fără a fi împedecată în folosirea și cultivarea limbei sale*, pĕtrunsă de simțĕmintele că aparține laolaltă, sĕ țină împreună în astfelŭ de concordiă, care în ḑile de lucrare mai pacĭnică ca și în timpurĭ seriόse dă totalității ca și singuraticului putere. Cultivațĭ acéstă concordiă și în tóte afacerile bisericescĭ, căcĭ prin acésta promovațĭ și propriulŭ interesŭ.

DIVERSE.

Colera în Italia. — Scirile despre colera din Italia suntŭ și acum triste. Epidemia a isbucnitŭ cu o violență teribilă în Cassino lângă Caserta. In prima ḑi au fostŭ 159 casurĭ. In Roma s'au numĕratŭ la 17 Septemvre 25 morțĭ de coleră. Epidemia bântue și împrejurimile Romei. — Tóte comunele de prin prejurulŭ Messinei suntŭ pline de fugarĭ din Messina, carĭ propagă astfelŭ pretutindenĭ germenii holerii. Suntŭ atinse de epidemiă 39 de comune. Panica e îngrozitóre. In multe localitățĭ fugarii suntŭ întêmpinațĭ cu împușcăturĭ, ca sĕ nu pótă intra în comună. Ultima scire din Messina dela 18 c. n. sună: 382 casurĭ cu 117 morțĭ. Se evaluiază, că în tótă Messina au rĕmasŭ numai 30,000 locuitorĭ din 80,000 câțĭ avea înainte.

Revoltă în Londra. — In séra de 19 Septemvre n. a fostŭ unŭ felŭ de revoluțiă în miniatură, în timpŭ de unŭ ceasŭ, în cunoscuta piață de sportŭ Lilie Bridge; s'a distrusŭ tótă piața, s'a pusŭ focŭ edificielorŭ și s'au rănitŭ mai mulțĭ agențĭ poliţienescĭ. La 5 ore era sĕ fiă o întrecere între doi alergătorĭ de profesiă; se adunaseră ca la 5000 spectatorĭ și se făcuseră marĭ rĕmășagurĭ la numĕroșĭ bookmakerĭ. Nesosindŭ la timpŭ alergătorii publiculŭ pierdu răbdarea, apoi auḑindŭ că nicĭ nu se va ţiné întrecerea și că întrecĕtorii și bookmakerii au dispărutŭ cu banii adunațĭ, mulțimea se înfuriă și începŭ sĕ dărime localulŭ întregŭ și hipodromulŭ celŭ lungŭ de 10 acre. S'a pusŭ focŭ în trei locurĭ. La începutŭ poliția n'a putută face nimicŭ; mai târḑiu sosiră cete de agențĭ poliţienescĭ și pompierĭ, carĭ scăpară casele învecinate. Dér în timpŭ de unŭ ceasŭ plebea a fostŭ stăpână pe situațiă, ca în Parisŭ în timpulŭ terorismului.

Unŭ tablou interesantŭ. — In prelatură la Benedictbeuren află unŭ pictorŭ o stampă vechiă, fórte originală, pe care suntŭ desemnate următórele persóne și cu următórele subscrierĭ provĕḑutŭ: *Papa:* Eu vĕ guvernezŭ pe toțĭ. — *Funcționarulŭ:* Eu vĕ punŭ la regulă pe toțĭ. — *Medicułŭ:* Eu vĕ curezŭ pe toțĭ. — *Călugĕrulŭ:* Eu mĕ rogŭ pentru voi toțĭ. — *Țĕranulŭ:* Eu vĕ nutrescŭ pe toțĭ. — *Berarulŭ:* Eu vĕ recreezŭ pe toțĭ. — *Violonistulŭ:* Eu vĕ inveselescŭ pe toțĭ. — *Féta:* Eu vĕ seducŭ pe toțĭ. — *Draculŭ:* Eu vĕ ducŭ pe toțĭ!

Nascere fecundă. — Femeia Maranda I. Macri din com. Delenĭ, jud. Fălciu, în ḑiua de 28 Augustŭ 1887 a născutŭ trei copii, din carĭ doi de secsulŭ masculinŭ și unulŭ femeninŭ; copii trăescŭ, ér mama lorŭ a începutŭ a se însănĕtoși. — In ḑiua de 29 Augustŭ espiratŭ, femeia Ioana Stancu Pepenelŭ din com. Aproḑĭ, pl. Negoeștĭ, jud. Ilfovŭ, a născutŭ 3 copii: 2 fete și unŭ băiatŭ, din carĭ o fată a muritŭ, ér ceilalțĭ doi suntŭ sănĕtoșĭ, împreună cu mama lorŭ.

O regină în mânăstire. — Foile englese aducŭ scirea surprinḑĕtóre, că regina Suediei a declaratŭ într'o scrisóre cătră regina Victoria, că are de gândŭ sĕ se retragă într'o mânăstire până la finele vieței sale. Se asigură, că nisce suferințe fisice insuportabile au făcutŭ pe regina sĕ ia acea resoluțiă. Operațiunea, la care s'a supusŭ, n'a reușitŭ de locŭ și regina mai póte trăi încă multŭ, fără speranță de a scăpa de durerĭ.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**

mutaseră încă de timpuriu aicĭ numeróse colonii. Creștinarea și romanisarea progresau aicĭ cu atâtŭ mai multŭ cu câtŭ începŭ ca religiunea creștină sĕ devină religiunea domnitóre Dunărea era frontiera între *Romania* creștină și între teritoriulŭ barbarŭ (Barbaricum) inimicŭ creștinătății.

Aicĭ în secululŭ alŭ X-lea ne apare unŭ nou nume de poporŭ „Vlachi" (Blachi) și care însemna Romanĭ, séu elementulŭ romanŭ ce mai rĕmăsese în peninsula balcanică. Acestŭ nume de poporŭ s'a născutŭ probabilŭ între Slavĭ. Și Slavii desemnau prin numele acesta pe fiă-care „Romanŭ" orĭ locuia în peninsula balcanică, orĭ în Italia.

Vlachii locuiau mai cu sémă pe muntele Hemŭ, de asemenea și în Tesalia și în Macedonia. Ei suntŭ păstorĭ migrătorĭ, dér locuescŭ și în sate în „cătune" și unŭ numĕrŭ mare făcea servicii în armata bisantină.

In timpurile aceste Pecinegii făceau adeseorĭ incursiunĭ din țéra românéscă de astăḑĭ în teritoriulŭ dincolo de Dunăre și conducĕtorii séu călăuzele lorŭ erau Vlachii, carĭ cunosceau mai bine pasurile munțilorŭ (Hemŭ). Prin contactulŭ acesta se întêmplă, că trecură dincóce de Dunăre nu numai Bulgarĭ, dér și Românĭ, fiindŭ că aicĭ era terenŭ mai multŭ, nu numai pentru agricultură, dér și pentru păstorire. Încă pe la anulŭ 1164 aflămŭ Românĭ prin Galiția și póte că unii dintre ei trecuseră încă mai înainte în Moldova.

Românii, carĭ trecură în țéra românéscă de astăḑĭ și în Transilvania, aduseră cu dênșii nu numai limba lorŭ națională, ci aduseră și limba bisericéscă slavonă.

După cum amŭ vĕḑutŭ mai înainte, istoriografia română află în Transilvania încă înainte de venirea Ungurilorŭ nu numai unŭ elementŭ românescŭ stabilitŭ, dér încă unŭ elementŭ romanŭ întemeiătorŭ de state. Inse acéstă concepțiune istorică se contraḑice prin faptele positive istorice.

Deosebirea între imigrațiunea Ungurilorŭ și între imigrațiunea Românilorŭ în părțile acestea consistă în aceea, că Ungurii ca o națiune belicósă întocmai ca Goțiĭ, ca Hunii, ca Avarii și Bulgarii îșĭ făcură locŭ aicĭ cu sgomotŭ mare și presența lorŭ fu temută și în părțile cele mai depărtate ale Europei. Din contră Românii se traseră în partea de nordŭ a Dunărei, chiămațĭ și nechiămațĭ, fără sgomotŭ, familiă cu familiă orĭ în grupe mai micĭ, și se estinseră nu numai în țéra Pecinegilorŭ (in România de astăḑĭ), dér și în Transilvania, în Galiția, până în Rusia

După părerea lui Bălcescu, Românii în seculuŭ X și XI intemeiară diferite state mai micĭ și carĭ în seculŭ alŭ XIII-lea și alŭ XIV-lea se contopiră în două state independente: în Țéra românéscă și în Moldova. Bălcescu întocmai ca toțĭ istoricii românĭ légă directŭ evenimentele mai noŭĕ cu evenimentele romane întêmplate înainte de o miiă și o sută de anĭ, dênsulŭ scie, că imperiulŭ dacicŭ cuprindea întregŭ teritoriulŭ Transilvaniei de astăḑĭ, teritoriulŭ Ungariei dintre Tisa, Murĕșŭ și Dunăre și în fine Țéra românéscă și Moldova. Și acestŭ regatŭ mare alu lui Decebalŭ ĭlŭ cucerise Traianŭ pentru Românii de astăḑĭ...

Barbarii, ce e dreptŭ, au nimicitŭ cucerirea Romanilorŭ, însĕ teritoriulŭ Daciei rĕmase și de aci înainte pe charta Europei. Evenimentele ce urmară apoi au sfâșiatŭ teritoriulŭ acesta în mai multe părțĭ însĕ în spiritulŭ fiă-cărui Românŭ a trăitŭ neștérsă tradițiunea, că părțile acestea au formatŭ odată unŭ totŭ, a trăitŭ dorința de a-le uni éră șĭ. Ce e dreptŭ, Bălcescu nu ne spune, décă tradițiunea și dorința acésta s'au născutŭ cumva în seculŭ alŭ X-lea și alŭ XI-lea la Românii din peninsula balcanică, séu póte s'a manifestatŭ pentru prima dată atuncĭ când poporulŭ Vlachilorŭ (din peninsula balcanică) scóse afară din bisericele sale limba și literatura romană și întroduse limba slovenă în viéța sa bisericéscă.

(Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena

din 22 Septemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	100 15
Rentă de hârtiă 5%	87.20
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 –
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 50
Bonurĭ rurale ungare	104.40
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4.40
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 20
Bonurĭ rurale transilvane	104 25
Bonurĭ croato-slavone	104 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 20
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123 25
Renta de hârtiă austriacă	81 25
Renta de arg. austr.	82 55
Renta de aurŭ austr.	112 45
Losurile din 1860	136.25
Acţiunile băncei austro-ungare	882 —
Act. băncei de creditŭ ung.	285.75
Act. băncei de creditŭ austr.	282.50
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 împ. germ.	61 55
Londra 10 Livres sterlinge	125 95

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 8 Septemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	91½	92½
Renta rom. amort. (5%)	95¼	95¾
» convert. (6%)	89¾	90¼
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	35—	36—
Credit fonc. rural (7%)	104¾	105½
» „ „ (5%)	89½	90¼
» » urban (7%)	103¼	103¾
» » » (6%)	94—	95—
» » » (5%)	87—	87½
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	14.—	14.¼
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 23 Septemvre st. n. 1887.

Bancnote romànescĭ	Cump.	8.68	Vênd.	8.70
Argint romànesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.94	»	9 98
Lire turcescĭ	»	11.22	»	11.28
Imperialĭ	»	10.21	»	10.26
Galbenĭ	»	5 90	»	5.94
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.--
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	111.½
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 406—1887.

Concursŭ.

Devenindŭ vacante următórele stipendii şi anume:

A. 1. Unŭ stipendiu de 60 fl. pe anŭ, din fundaţiunea „Marinovicĭ,“ pentru studenţĭ de gimnasiu.

2. Unŭ stipendiu de 40 fl. pe anŭ, din fundaţiunea „Radu M. Rîureanu,“ pentru studenţĭ la gimnasiu.

3. Unŭ stipendiu de 20 fl. pe anŭ, din fundaţiunea „E. D. Başota,“ pentru gimnasiştĭ, cu preferinţa celorŭ din munţii apusenĭ séu din fostulŭ districtŭ alŭ Năsĕudului.

Mai departe fiindŭ vacantŭ:

B. 4. Unŭ ajutorŭ de 20 fl. pe anŭ, din fundaţiunea „Tofaleanŭ,“ pentru tinerĭ descendenţĭ din vre-o familiă de ale fostei comune „Tofalău,“ carĭ ar voi sĕ înveţe vre-o meseriă óre-care.

Prin acésta se escrie concursŭ.

Cererile au a se înainta *comitetului Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului română în Sibiiu, până la* **20 Octomvre st. n. 1887.**

Cererile întrate mai târḑiu nu se vorŭ considera.

Aspiranţii la vre-unulŭ din stipendiele amintite sub A. 1—3 au sĕ acludă la suplicele lorŭ:

a) Carte de botezŭ în originalŭ séu în copiă legalisată.

b) Testimoniu scolasticŭ de pe semestrulŭ II. alŭ anului scol. premergĕtorŭ.

c) Atestatŭ de frecuentare dela direcţiunea institutului, în care cercetéză scóla de presentŭ.

d) Atestatŭ de paupertate séu de orfanŭ, décă concurentulŭ e orfanŭ.

Suplicanţii la ajutorulŭ amintitŭ sub B. 4. au se presente următórele documente:

a) Atestatŭ de botezŭ în originalŭ séu în copiă legalisată.

b) Testimoniu scolasticŭ de celŭ puţinŭ 4 clase elementare.

c) Contractulŭ încheiatŭ cu maestrulŭ conformŭ §. 61 alŭ legei industriale (Art. leg. XVII. 1884) în originalŭ séu în copiă legalisată, şi o adeverinţă dela maestru despre succesulŭ, cu care lucră.

d) Atestatŭ de moralitate dela autoritatea competentă locală.

e) Adeverinţă dela părinţĭ séu tutorĭ, că suntŭ decişĭ a lăsa pe fii séu pupilii lorŭ la învĕţătură până se vorŭ perfecţiona pe deplinŭ.

Din şedinţa comitetului Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului română, ţinută în Sibiiu la 9 Septemvre 1887.

Iacobŭ Bologa, v.-preş. **Dr. I. Crişanŭ,** secretarŭ II. 2—3

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea ḑiarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delăture ze. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei“

se potŭ face cu începerea dale 1 şi 15 ale fiecărei lunĭ, mai uşorŭ prin mandate postale.

Adresele ne rugămŭ a ni se trimite esactŭ arătându-se şi posta ultimă.

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ	3 fl. —
„ şése lunĭ	6 fl. —
„ unŭ anŭ	12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

„ pe trei lunĭ	10 francĭ
„ şése lunĭ	20 „
„ unŭ anŭ	40 „

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.‘,

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ şi postelorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Peşta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéţa.

2. Dela Braşovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéţa.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după améḑĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Peşta la Braşovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de améḑĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Braşovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după améḑĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Braşovŭ la *Rêşnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 min. după améḑĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ:* 4 óre după améḑĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgăraşŭ*: 4 óre diminéţa.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéţa.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rêşnovŭ-Zêrnescĭ-Branŭ* la Braşovŭ: 10 óre înainte da améḑĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Braşovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Braşovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgăraşŭ* la Braşovŭ: 2 óre diminéţa.
e) „ *Săcele* la Braşovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.